

AAN DE SLAG MET DIVERSITEIT

Youssef Azghari wil met zijn boek *Aan de slag met diversiteit* meer duidelijkheid scheppen rondom het begrip diversiteit. Het boek richt zich met name op professionals uit zorg-, welzijns- en veiligheidsdienstverlening.

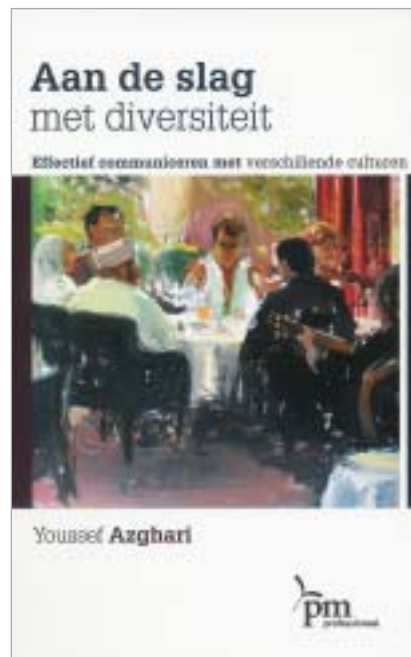
EVELIEN VAN ASPEREN

We leven in een cultureel diverse samenleving. Hoe professioneel om te gaan met de diversiteit is een belangrijk vraagstuk voor dienstverlenende organisaties en overheden. Grote vraag is hoe men contact kan maken met de ander? Youssef Azghari biedt hiervoor handvatten vanuit een benadering die diversiteit niet ziet als een probleem maar als een oplossing.

In het eerste hoofdstuk schetst Azghari een theoretisch kader van waaruit hij het begrip diversiteit invult. Het belangrijkste uitgangspunt is dat er aandacht komt voor het belang van culturele diversiteit. 'Mensen verschillen en we moeten die verschillen niet op willen heffen. Maar hoe gaan we er mee om en hoe komen we tot een effectieve communicatie?' Azghari maakt geen concreet onderscheid tussen een statische visie op cultuur (cultuur verandert niet) en een dynamische visie op cultuur (culturen veranderen voortdurend). Hij maakt er echter wel gebruik van door te stellen dat een gebrek aan positieve aandacht voor culturele diversiteit al snel leidt tot vooroordelen, misverstanden en verkeerde diagnoses.

Op pagina 25 geeft Azghari de volgende definitie van diversiteit: 'Diversiteit houdt zich bezig met het in kaart brengen van bestaande verschillen van structurele aard, die de identiteit van ieder van ons bepaalt, teneinde elkaar beter te begrijpen.' Het gaat dus om bestaande verschillen die structureel zijn in de zoektocht naar 'wie ben ik'? Cultuur weegt volgens Azghari als structureel verschil zwaarder dan klasse.

Het wereldbeeld in het boek wordt ingedeeld in Plato- en Aristoteles-geo-

Aan de slag met diversiteit. Effectief communiceren met verschillende culturen is te koop in de boekhandel.

Prijs € 19,50

Uitgeverij Nelissen, 2009

ISBN 978 90 24418 34 3

riënteerde culturen. Het gaat hierbij om de niet-westerse wereld, die Azghari passief noemt en de westerse wereld, die hij actief noemt. Hier kun je ook op een andere manier tegenaan kijken. Soms tellen tradities ook zwaar in het Westen, bijvoorbeeld bij orthodox religieuzen. Dit komt in de hele wereld voor. In het tweede deel van het boek introduceert Azghari het brugmodel. Dit model gaat over kennis, empathie en bewustwording van de eigen vanzelfsprekendheden. Drie vragen vormen de kern van het model: 1) wat kan ik weten?; 2) hoe wil ik met de ander omgaan?; en 3) wat doe ik? Het stellen van vra-

gen blijkt voor de auteur een belangrijke vaardigheid te zijn bij het ontwikkelen van het diversiteitsdenken.

Azghari illustreert aan de hand van praktijkvoorbeelden dat hulpverleners er soms onvoldoende in slagen om contact te maken met de ander. Het westerse wereldbeeld staat ze in de weg. Terwijl de vraag hoe contact te maken betekent dat je niet slechts vanuit je eigen waarden denkt en handelt maar dat je ook en vooral bewust moet zijn van wat de ander nodig heeft.

De toon in de bijlagen en de casuïstiek is plotseling heel anders dan in de rest van het boek. Er ligt veel nadruk op openheid, er is aandacht voor diepgaande empathie en voor maatschappelijke ontwikkelingen. Azghari meent dat een moslim die een vrouw geen hand wil geven, onvolwassen is. Geen handen schudden heeft niet met de Koran te maken, aldus de auteur. Geen hand geven is zeker geen islamitische fatsoensnorm en staat nergens vermeld in de Koran. Moslims die geen hand geven aan vrouwen volgen niet het voorbeeld van profeet Mohammed, maar het voorbeeld van orthodoxe joden. In Nederland is handen schudden een uniforme omgangsvorm. Het staat voor beleefdheid, gastvrijheid, hartelijkheid, vriendelijkheid, respect en acceptatie. Handweigeraars moeten er dan ook niet raar van opkijken als hun gedrag in Nederland niet wordt gewaardeerd. Aan de andere kant het uitvergroten hiervan, zoals gedaan door oud – minister Rita Verdonk, noemt Azghari zinloze polarisatie.

Hij promoot lessen over diversiteit in het onderwijs, omdat hij meent dat er binnen het onderwijs te weinig oog is voor cultuurverschillen. Wanneer scholen in aparte lessen aandacht besteden aan de vertaling van grondwaarden in verschillende culturen, kunnen ze kinderen bewust maken van hun overeenkomsten en verschillen. In de casuïstiek komt Azghari vriendelijk over. Te mooi misschien voor sommige situaties. Maar zijn praktijkgerichte benadering is eerlijk en warm. In de bijlagen kan hij op een waardevolle manier confronterend zijn.

Evelien van Asperen is adviseur en trainer bij Pharos.